

**Budapest Főváros XVII. kerületi
Lengyel Kisebbségi Önkormányzat
SAMORZĄD MNIEJSZOŚCI POLSKIEJ
W 17-TEJ DZIELNICY BUDAPESZTU**

Ikt.szám: 18-205/7/2003.

**J E G Y Z Ó K Ö N Y V
P R O T O K Ó L**

amely készült a Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Testületének 2003. április 30-án, a Csekovszky Árpád Művelődési Házban megtartott rendkívüli üléséről

Jelen vannak:

Ifj. Buskó András elnök
Puskás Zoltán Róbert elnökhelyettes
Erdős Tamás
Geiger Józsefné
Pupek László képviselő

Jelen van továbbá:

Dr. Wolkowski Bogdan Pawel, a FLKÖ elnöke
Puskás Mária, a Magyar-Lengyel Baráti Kör vezetője

Ifj. Buskó András: köszönti a megjelenteket. Ismerteti, hogy a mai napon a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat – a budapest-rákoligeti Magyar-Lengyel Baráti Kör tagjainak jelenlétében - rendkívüli ünnepi ülést tart. Tájékoztatja a Testületet, és a megjelent vendégeket hogy május 1-je: a Munka Ünnepe (védőszentje Szent József), május 2-a: a Polónia és a külföldi lengyelek világnapja, illetve május 3-a: Lengyelország Királynéja és a május 3-i Lengyel Alkotmány ünnepe.

Megállapítja, hogy megjelent 5 fő, az ülés határozatképes, azt megnyitja. Szavazásra bocsátja a napirendi javaslatot, melynek elfogadásához egyszerű többség szükséges.

37/2003. (04.30.) LKÖ. hat.:

Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Testülete úgy dönt, hogy az alábbi témákat veszi fel napirendjére:

- 1./ A Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete által szervezett „Lengyel Alkotmány Ünnepe” központi rendezvény 2003. május 1-3.-i programja
Előadó: ifj. Buskó András, LKÖ elnöke**
- 2./ Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzata által kiírt kisebbségi önkormányzati pályázat alakulása
Előadó: ifj. Buskó András, LKÖ elnöke**
- 3./ Budapest Fővárosi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat tevékenysége, programjai
Előadó: Dr. Wolkowski Bogdan Pawel, FLKÖ elnöke
(5 szavazat, egyhangú)**

A napirend 1./ pontja:

A Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete által szervezett „Lengyel Alkotmány Ünnepe” központi rendezvény 2003. május 1-3.-i programja

Előadó: ifj. Buskó András, LKÖ elnöke

Ifj. Buskó András: tájékoztatja a Testületet, és a megjelent vendégeket a rendezvény jelentőségéről:

1772-ben került sor Lengyelország első felosztására II. Frigyes, Mária Terézia és II. Katalin között. Ennek során a *poroszok megkapták* Nyugat-Poroszországot, Pomerániát Gdańsk nélkül, valamint a Chełmno és Elbląg környéki területeket. *Az osztrákok megkapták* Galíciát, a Krakkói hercegség déli részét, Sandomirt és Ladomériát Lemberggel együtt. *Oroszország megkapta* a Nyugati-Dvínától és a Dnyepertől keletre eső lengyel területeket. Lengyelország első felosztása (1772) után, - amikor a lengyel területeken Poroszország, Oroszország és Ausztria osztozott -, a hazafias tábor az ország függetlenségének védelmében egy sor reformot vezetett be. A szejm, amely 1788-92 között ülésezett, 1791. május 3-án jóváhagyott alkotmányban törölte az állami élet elavult formáit, megszüntette a *Liberium vetot*, jogokat biztosított a polgárságnak és egyidejűleg „oltalmat” nyújtott a parasztnak.

A Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete évente rendszeresen megrendezi a Lengyel Alkotmány Ünnepe. Ismerteti, hogy ebben az évben a rendezvény lebonyolításához a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat – a XVI., illetve XIX. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzatokhoz hasonlóan – anyagi támogatást nyújtott.

Ifj. Buskó András tájékoztatja a Testületet arról, hogy a támogatott rendezvény 2003. május 1-jén 14.00 órakor lesz a Budapest, XVI. kerület Erzsébet-ligetben, az Erzsébet-ligeti színházban illetve 2003. május 3-án este 18 órakor a Lengyel Templomban, ahol a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete ünnepi misét rendez. A meghívókat a jelenlévők részére kiosztották.

Az ünnepség keretében megemlékeztek Zipernowski Károly és Zielinsky Szilárd lengyel származású magyar mérnökökről.

150 éve született Zipernowsky Károly gépészmérnök (1853. április 4. – 1942), a magyar elektronikai ipar megalapozója, műegyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja. A Ganz 1878-ban elektrotechnikai műhelyt állított fel *Zipernowsky Károly* vezetésével, és ott kísérleteket végeztek az erősáramú technika ipari és világítási célokra való felhasználására vonatkozóan. Egyenáram helyett váltóárammal kísérleteztek, és Déry Miksa közreműködésével az 1880-as évek elejére kidolgozták a váltóáramú generátort. A Ganz 1882-ben külön elektronikai gyárat épített. 1885. május 2-án Budapesten országos ipari és mezőgazdasági kiállítás nyílt. Déry, Bláthy és Zipernovszky, a Ganz-gyár mérnökei szabadalmaztatják (1884) és bemutatják a váltóáramú transzformátor-rendszerüket. *Zipernowsky* az egyenáramú gépek és az elektromos világítás tökéletesítésével foglalkozott. Legjelentősebb találmánya a *Bláthy Ottó Titusszal* (1860-1939) és *Déry Miksával* (1854-1938) közösen szabadalmaztatott tetszőleges áttételű, zártvasmagos transzformátor és váltakozó áramú rendszer párhuzamosan kapcsolt transzformátorokkal. A zárt vasmagvú transzformátoroknál a mágneses tér okozta veszteség kisebb, mint egyéb típusoknál. Az első ilyen *Bláthy Ottó Titusz* (1860-1939), gépészmérnök, az MTA tagja, *Déry Miksa* (1854-1939) gépészmérnök és *Zipernowsky Károly* (1853-1942) gépészmérnök, műegyetemi tanár, az MTA tagja alkották meg 1885-ben. *Bláthy Ottó* kifejlesztette többek között a Kandó-féle villamos mozdony fázisváltóját is. *Zipernowsky Károly* az erősáramú ipar egyik magyarországi megalapítója lett. Zipernowsky elméleti munkássága a villanyvilágítás bevezetését támasztotta alá.

Zielinsky Szilárd (1860-1924) lengyel származású magyar mérnök, műegyetemi tanár. *Zielinsky Szilárd* az első műszaki doktor, a vasbeton hazai meghonosítója és a mérnöki kamara első elnöke, a vasbeton technológia tökéletesítője volt. Zieliński 1884-től Párizsban az Eiffel-cégnél dolgozott négy éven át. Budapesten az ő tervei alapján épült a kereskedelmi kikötő, a kőbányai és a margitszigeti víztorony (1921), valamint többek között 1905-06-ban a bökényi vízlépcső (Szentés), amely Poirée-rendszerű tűsgát volt a Körösön. A mérnöki rendtartásról szóló 1923. évi XVII. törvénycikket a Nemzetgyűlés 80 évvel ezelőtt, 1923. február 28-án szavazta meg.

A napirend 2./ pontja:

Budapest Főváros XVII. kerületi Önkormányzata által kiírt kisebbségi önkormányzati pályázat alakulása

Előadó: ifj. Buskó András, LKÖ elnöke

Ifj. Buskó András: tájékoztatja a jelenlévő képviselőket és a Magyar-Lengyel Baráti Kör tagjait arról, hogy Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzatának 2003. évi költségvetéséről szóló 12/2003. (III.07.) sz. rendeletében a kiadási tételek között „Kisebbségi Önkormányzatok támogatása” címen 12.000 EFt szerepel, amely összeget a Képviselő-testület a kerületi kisebbségi önkormányzatok számára kiírt pályázat útján kívánja felhasználni. A Képviselő-testület 117/2003. (III.20.) Kt. Határozatában fogalmazta meg a pályázat feltételeit és azokat a feladatokat, amelyekre a kerületi kisebbségi önkormányzatok pályázatot készíthetnek. A Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat a pályázati határidőn belül pályázatát határidőben benyújtotta és meghozta a 28/2003. (03.26.) LKÖ. sz. határozatát arra vonatkozóan, hogy részt vesz a pályázaton.

A 117/2003. (III.20.) Kt. határozat 3. pontjában meghatározott összetételű munkacsoport 2003. április 9-i ülése a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat részére 1.350 EFt, a következő évre áthúzódó támogatás felhasználását javasolta. Az erre vonatkozó határozat meghozatalára a Budapest Főváros XVII. kerület Önkormányzata 2003. május havi Képviselő-testületi ülésén kerül sor.

A pályázati célok megvalósítása érdekében, az ott meghatározott programbontásban felhasználható összegek közül a kisebbségi önkormányzat jogosult az egyes tételek között az átcsoportosításra a pályázatban szereplő elnyert összeg 30 %-nak (405 EFt) erejéig. A pályázaton elnyert összeget legkésőbb 2004. május 31-ig lehet felhasználni.

Ifj. Buskó András ismertette a pályázatban szereplő programokat (kisebbségi ünnepek, programok, támogatások stb.), melynek megvalósításához kérte a Magyar-Lengyel Baráti Kör támogatását. A Magyar-Lengyel Baráti Kör részéről a programok előkészítésére Puskás Máriát és Csekovszky Árpádné, Editet kérte fel.

Javasolja, hogy amennyiben a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat elnyeri az 1.350.000 Ft összegű támogatást, úgy ezt az alábbiak szerint használják fel:

- dologi kiadás:	945.000 Ft
- személyi jellegű kiadás:	287.550 Ft
- munkáltatói járulék:	117.450 Ft

A költségvetési rendelettervezet elkészítési határideje: 2003. május 29. A fentiek megtárgyalására és a határozat meghozatalára a 2003. május 27-i LKÖ. Testületi ülésen kerül sor. A támogatási összeg felhasználására – a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Közgazdasági és Társadalmi Kapcsolatok Bizottsága, és a Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Jogi, Ügyrendi, Ifjúsági, Kulturális Bizottsága határozati javaslata alapján – a Budapest Főváros XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat Testületének határozata alapján kerülhet sor.

A fentiekkel kapcsolatos 168/2003. LKÖ-XVII. sz. körlevél kiosztásra került.

A napirend 3./ pontja:

Budapest Fővárosi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat tevékenysége, programjai
Előadó: Dr. Wolkowski Bogdan Pawel, FLKÖ elnöke

Ifj. Buskó András: köszöntötte a FLKÖ idén megválasztott elnökét.

Dr. Wolkowski Bogdan Pawel: tájékoztatójában kiemelte, hogy a Budapest XVII. kerületi Lengyel Kisebbségi Önkormányzatban kiemelkedő munka folyik, a rendszeres tájékoztatás szükséges és részletes.

Tájékoztatta a jelenlévő képviselőket és a Magyar-Lengyel Baráti Kör tagjait arról, hogy:

- 2003. február 3-án rendezett választáson 9 fős Fővárosi Lengyel Kisebbségi Önkormányzat (továbbiakban FLKÖ) alakult, de a tényleges működés csak február 22-én indulhatott meg, a FLKÖ üres irodához jutott. Nehéz volt az indulás.
- Február óta már négy Testületi ülésre került sor. Elfogadták a FLKÖ SzMSz-ét.
- 2003. március 19-én találkozott a Fővárosi lengyel Kisebbségi önkormányzat meghívására az OLKÖ elnöke, elnökhelyettese, a FLKÖ elnöke, elnökhelyettese, a kerületi lengyel kisebbségi önkormányzatok elnökei részvételével egy közös koordináló testület. Együtt szeretnék szervezni a nagyobb ünnepeket: pl. Karácsony, készíteni a lengyel Internetet, közös testület kívánnak szervezni a médiákkal kapcsolatban. Az OLKÖ, a FLKÖ mellett a kerületi lengyel kisebbségi önkormányzatok is média képviselőket állíthatnak.
- 13 központi pályázatot készítettek, melynek bírálata most van folyamatban.
- A FLKÖ. és az OLKÖ. feladatai: 1) reprezentatív, képviseleti feladat a magyar nemzeti ünnepeken, hivatalos intézményekben, lengyel nagykövetségen. A FLKÖ-nak a budapesti lengyel kisebbségi önkormányzatokkal kell foglalkozni. 2) A kerületi lengyel kisebbségi önkormányzatok, a Bem József Lengyel Kulturális Egyesület, a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete tevékenységének koordinálása. 3) Nagyobb központi feladatok végrehajtása: a) Lengyel nemzeti ünnepek megszervezése. b) Lengyel nyelvű oktatás szervezése. c) Lengyel nyelvű médiák működtetése: Internet szervezése és finanszírozása (független Polonia portál), lengyel nyelvű újság a lengyel ifjúság és a gyerekek részére. 4) Maximális pénzügyi támogatás a lengyel kulturális civil szervezetek részére.
- Két-három havonta rendszeres egyeztetésre kerül sor az OLKÖ elnöke, elnökhelyettese, a FLKÖ elnöke, elnökhelyettese, Bem József Egyesület elnöke és titkára, a Szent Adalbert Egyesület elnöke és titkára, valamint a Polonia Radio és Polonia TV részvételével.
- 2003. május 14-én lesz egy közös gyűlés a FLKÖ Testületi ülésre a Szent László-díj és a Magyarországi Lengyelekért-díjra való javaslat elbírálására.
- 2003. május 19-én, 17.30 órakor lesz a kerületi lengyel kisebbségi önkormányzatok elnökei és a FLKÖ részvételével a civil szervezetek támogatásával kapcsolatos értekezletre.
- 2003. június 20-ától az OLKÖ egy hétre lengyel tábort szervez Balatonfüreden 12-18 éves korú gyermekek részére, melyre pályázni lehet. A FLKÖ június 28-július 7-ig szervez Lengyelországba 47 gyerek + 4 felnőtt részére, melyre levélben lehet jelentkezni, a pályázatokat egy bizottság fogja elbírálni. Július 5-július 20-ig a Lengyel Köztársaság Nagykövetsége szervez egy Varsótól Gdansk mellé, a Balti-tenger partjára.
- A FLKÖ programjai még 2003-ban:
 - o Húsvét vasárnapján ünnepi ebédre került sor,

- Idősebb emberek (senior) részére havi találkozó szervezése a Lengyel Házban (pl. Karácsony)
- A Nemzeti Kisebbségi Alapítványnál nehezen lehet pályázatokat nyerni. Az OLKÖ képviselője a bizottságban Rege Béláné, a Program Bizottság vezetője.
- Május 2-a, a Polonia Világnapja. 2003-ban az OLKÖ és a FLKÖ által rendezendő központi rendezvény elmarad, ezért a Lengyel Nagykövetség április 23-án ünnepélyes koncertet rendezett.
- Szeptember 1-jén koszorúzás lesz Id. Antall József sírjánál,
- Októberben tudományos konferenciát szerveznek Armia Krajowáról:
1942. január 5-én Varsóban megalakult a Lengyel Munkáspárt (PPR = Polska Partia Robotnicza), amely létrehozta a Népi Gárdát (GL = Gwardia Ludowa), az 1944-i Népi Hadsereg (AL = Armia Ludowa) magva. *Stanisław Mikołajczyk* (1901-1966), lengyel parasztpárti politikus, 1943-44-ben volt a londoni lengyel emigráns kormány elnöke (1945-47-ben miniszterelnök-helyettes volt, majd 1947-ben emigrációba kényszerült.) Az emigrációs kormány Lengyelországban életre hívta a Honi Hadsereget (AK = Armia Krajowa, február 14.) 1944. január 1-jén Varsóban megalakult az Országos Nemzeti Tanács (KRN = Krajowa Rada Narodowa). Június 22-én Chełmben a Lengyel Nemzeti Felszabadító Bizottság (PKWN) alakult. 1944. július 21-én az 1. Lengyel Hadsereg egyesült a Népi Hadsereggel, *Lengyel Haderő* néven. Elnöke *Bolesław Bierut* lett.
- Novemberben a FLKÖ szervezi az OLKÖ-vel közösen a Lengyel Függetlenség Napját, melynek során ünnepi koncertre kerül sor:
1918. október 11-én Krakkóban (Varsóban) megalakul a lengyel Nemzeti Tanács *Pilsudski* vezetésével. 1916-ban Kielce, majd Varsó elfoglalása után a németek és osztrákok már létrehoztak egy „lengyel államot” (1916. november 5.), de ennek még csak látszat-függetlensége volt. Kormányzótanács jött létre, melytől a hatalmat 1918. novemberében a németek által egy évig politikai okok miatt fogva tartott József Piłsudski (1867-1935) vette át, mint „államfő” („naczelnik”). *József Piłsudski* a Lengyel Szocialista Párt (PPS) jobboldali frakciójának vezetője szövetséget alakított, mert az Osztrák-Magyar Monarchia oldalán történő fegyveres fellépésben látta a függetlenség útját. Piłsudski 1892-ben a PPS egyik alapítója volt. 1914-17 között a Lengyel Légió parancsnoka, 1918-1922 között államfő, a hadsereg főparancsnoka. (1920-ban Szovjet-Oroszország elleni támadás, 1926-ban bevezette a katonai diktatúrát). 1918. november 11-én alakult meg a polgári Lengyel Köztársaság. (Lengyel Függetlenség Napja).
- November 1-jén (Halottak Napján) koszorúzásra kerül sor a rákoskeresztúti köztemetőben a Lengyel Parcellánál.
- December 6-a körül lesz a FLKÖ és a Bem József Egyesület közös Mikulás-ünnepsége.
- Az OLKÖ és a FLKÖ december 21-én szervezi a Lengyel Karácsonyi ünnepséget a Lengyel Házban, illetve 2004 januárjában a hagyományos Lengyel Bált.
- A szociális támogatásra - törvényi jogszabály szerint - a kisebbségi önkormányzatok csak közvetlenül jogosultak, ezért a fővárosi közös lengyel kassza megszűnt.

Ifj. Buskó András: megköszönte Dr. Wolkowski Bogdan Pawel úrnak, a FLKÖ elnökének a tájékoztatót. Más észrevétel, javaslat nincs, az ülést bezárja.

k.m.f.

Geiger Józsefné s.k.
Jegyzőkönyv hitelesítő

Ifj. Buskó András
elnök